

DANI DRŽAVNIH TUŽILACA CRNE GORE

SASLUŠANJE DJETETA ŽRTVE/SVJEDOKA KRIVIČNOG DJELA

01. novembar 2017.

Dijana Popović-Gavranović, načelnica Stručne službe, socijalna radnica

Naši prioriteti u praksi krivičnog zakonodavstva

Bavimo se:

- problemima
 - ratnih zločina
 - organizovanog kriminala
 - privrednog kriminala
- ljudskim pravima osumnjičenih/okrivljenih lica

Naši prioriteti u praksi krivičnog zakonodavstva

Bavimo li se na odgovarajući način:

- posebnom zaštitom prava djeteta žrtve/svjedoka u krivičnom postupku
- podrškom djeci žrtvama i svjedocima krivičnih djela u toku i nakon krivičnog postupka
- prilagođavanjem svih sistema potrebama djece žrtava/svjedoka

Stručna služba

- Zakon dodjeljuje stručnoj službi ulogu pružanja specijalizovane pomoći državnom tužiocu i djetetu; da doprinese lakšoj primjeni zakona, prilagođavanju stvarnosti i međunarodnim standardima
- Savremeno razumijevanje problema:
 - Ljudsko ponašanje je određeno brojnim, međusobno prepletenim faktorima
 - Uzajamno djelovanje bioloških, psiholoških karakteristika djeteta i njegove uže i šire socijalne sredine
 - Spremnost na rješavanje problema, traženje pomoći/zaštite/tretmana zavisi od djeteta, psihosocijalnog i kulturnog konteksta, dostupnosti službi za pomoć/tretman i uspostavljanja odnosa sa osobom koja pruža pomoć/zaštitu/tretman

Stručna služba

- Interdisciplinarna znanja iz: socijalnog rada, specijalne pedagogije, psihologije, medicine, prava, kriminologije, viktimologije, penologije
- Poznavanje zakona, standarda, planova:
 - Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku
 - Zakon o krivičnom postupku
 - Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti
 - Porodični zakon
 - Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti
 - Nacionalne strategije, programe i planove
 - Međunarodni standardi

Stručna služba

- Socijalne vještine:
 - komunikacijske vještine i tehnike
 - pomoć djetetu na način da se ne dovodi u pitanje objektivnost stručnjaka ni objektivnost djetetovog iskaza
 - ukazivanje na neprimjerenost pitanja koja:
 - prebacuju odgovornost na dijete
 - diskredituju dijete kao žrtvu zbog nekih djetetovih osobina
 - nameću djetetu osjećaj krivice
 - saradnja sa različitim učesnicima u krivičnom postupku
- Analitičke vještine: prikaz kriminaliteta na štetu djece (kako, šta *treba* da radimo na zaštiti djece)

Stručna služba

- Procjena stručne službe:
 - Mi smo stručnjaci za zaštitu djeteta
 - Dijete je stručnjak za svoj život
 - Imamo zajedničku odgovornost u procjeni, pri čemu stručnjaci vode računa o pravima djeteta (najbolji interes, učešće, zaštita)
 - Detaljan uvid u spis
 - Prikupljanje podataka od sistema socijalne zaštite, zdravstva, škole

Stručna služba

- Razgovor sa djetetom i njegovim roditeljima:
 - Detaljno informisanje o krivičnom postupku (uloge relevantnih učesnika; saslušanje, pravo na odbranu, trajanje postupka, prekid, odlaganje postupka, žalba, odluka drugostepene instance; očekivanja/predrasude o krivičnom postupku) da bi se smanjio strah, nelagoda, tjeskoba
 - Podaci o razvoju djeteta i socijalnom funkcionisanju
 - Procjena djeteta u odnosu na: pol, uzrast, zrelost, mentalno i fizičko zdravlje, navike, stavove, uvjerenja, porodične, sociokulturne uticaje

Stručna služba

- Razgovor sa djetetom i njegovim roditeljima:
 - Procjena dinamike i kvaliteta porodičnih odnosa, upućivanje roditelja na traženje pomoći
 - Procjena rizika: svi rizični događaji u djetetovom razvoju/životu; neuobičajeni obrasci ponašanja kod djeteta; moguće manipulacije djetetovim osjećanjima; sociopatološke pojave u porodici; potreba preduzimanja socijalno zaštitnih mjera
 - Upoznavanje sa načinom svjedočenja, prostorom, audiovizuelnom tehnikom

Stručna služba

- Procjena sposobnosti djeteta za izvođenje dokaza putem saslušanja djeteta:
 - Funkcionisanje porodice, njenih članova, pojava koji narušavaju porodičnu dinamiku
 - Samostalno funkcionisanje djeteta
 - Pravilno primjećivanje podražaja iz sredine
 - Vremensko prostorna orijentacija u odnosu na sebe i druge
 - Kapacitet za reprodukovanje svog pamćenja
 - Govorne sposobnosti
 - Logičko zaključivanje
 - Postojanje traume, drugih rizika koji ukazuju na sekundarnu, institucionalnu viktimizaciju ili drugi rizik po dijete

Stručna služba

- Procjena sposobnosti djeteta za izvođenje dokaza putem saslušanja djeteta:
 - Blagovremeno ukazivanje državnom tužiocu/sudiji da treba primijeniti mjere zaštite prema:
 - Djetetu (da li; kako razgovarati sa djetetom; potreba za medicinskom, psihoterapijskom pomoći; bezbjednost djeteta) i/ili
 - Njegovoj porodici (roditelji ne znaju kako da postupaju sa djetetom – dobijanje stručne pomoći; upozoravanje roditelja, savjetovanje, nadzor nad vršenjem roditeljskog prava, ograničenje/lišenje roditeljskog prava)
 - Besplatna pravna pomoć; branilac
 - Dužnost ukazivanja državnom tužiocu/sudiji na:
 - Moguće teškoće za vrijeme djetetovog svjedočenja
 - Djetetove strahove u vezi svjedočenja, dolaska u tužilaštvo/sud
 - Uticaje na dijete: kontakt osumnjičenog sa djetetom; pritisak da svjedoči/ne svjedoči; odbacivanje, prijetnje, uslovljavanje, „podmićivanje“ djeteta da svjedoči na određeni način ili da ne svjedoči

Stručna služba

Priprema i procjena djeteta za saslušanje/svjedočenje

- Uspostavljanje odnosa:
 - Međusobno predstavljanje
 - Upoznavanje sa svrhom razgovora
 - Upoznavanje sa pravima i načinom ispitivanja
 - Objašnjenje šta se od djeteta očekuje, kada ne mora da svjedoči
 - Razgovor o neutralnim temama (predstavljanje sebe, svog okruženja)
 - Usklađivanje sa djetetom
 - Uspostavljanje odnosa povjerenja je osnova zaštite djeteta

Stručna služba

Priprema i procjena djeteta za saslušanje/svjedočenje

- Provjera koncepata:

- veće-manje

- ispod-iza

- gore-dolje

- lijevo-desno

- dijelovi tijela

- boje

- vrijeme

- prije-poslije

- istina-laž

- uloge relevantnih
institucija

- razumijevanje krivičnog
postupka, svoje uloge,
učešća drugih

Stručna služba

Priprema i procjena djeteta za saslušanje/svjedočenje

- Upoznavanje sa pravilima razgovora i ispitivanja
- Upoznavanje sa koracima nakon saslušanja djeteta
- Dozvola djetetu da postavlja pitanja
- Upoznavanje djeteta:
 - sa prostorom u kojem će se saslušanje obaviti
 - gdje će sjediti dijete, ispitivač, ostali učesnici u krivičnom postupku
 - gdje se nalaze kamere, slušalice, mikrofoni, kako funkcionišu

Stručna služba

- Nalaz i mišljenje stručne službe:
 - ne smije se donositi rutinski, već na osnovu detaljnog nalaza i procjene djeteta i njegovih životnih uslova
 - jedan, važan faktor koji pomaže državnom tužiocu/sudiji u odlučivanju
- Državni tužilac/sudija odlučuje da li je valjan i vjerodostojan svaki dokaz u postupku

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Korisne tehnike ispitivanja

- dijete slobodno govori o prijavljenom događaju (reci zbog čega si danas ovdje)
- ispitivanje – posebno strukturiran intervju za potrebe krivičnog postupka (reci, opiši, ko, kada, gdje, kako, koliko puta)
- davanje mogućnosti djetetu da postavi pitanje državnom tužiocu/sudiji
- zaključivanje: sažimanje svih podataka (potvrđujemo djetetu šta smo čuli, da možemo da podnesemo njegovo teško iskustvo, da vjerujemo njegovom doživljaju; pitamo kako je, šta mu je potrebno, informišemo kome se može obratiti za pomoć) i prelazak na neutralne teme

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Kako?

- odnositi se prema djetetu sa poštovanjem i štititi prava djeteta
- pokazivati da ozbiljno shvatamo dijete
- slušati dijete
- razgovarati tako da se djetetu pomogne da kaže istinu
- uzimati u obzir da svako dijete ima svoje želje, osjećanja, potrebe, mišljenje
- poštovati razlike među djecom/ljudima i postupati pravedno
- uvažiti posebne potrebe djeteta za zaštitom

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Kako?

- provjeriti djetetove strahove, brige
- pomoći uplašenom, zabrinutom djetetu
- poštovati djetetov iskaz
- upoznati dijete sa pravima koja pripadaju žrtvama
- upoznati dijete sa različitim načinima ispitivanja kojima može biti izloženo, gdje će se ispitivanje dešavati
- upoznati dijete šta će se sve dešavati u krivičnom postupku, a odnosi se na dijete

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Kako?

- upoznati dijete šta se dešava sa osumnjičenim/okrivljenim licem
- provjeriti djetetovo razmišljanje informacija
- objasniti djetetu šta znači da niko osim osoba uključenih u krivični postupak neće znati o djetetovom svjedočenju i drugim podacima
- obezbijediti dovoljno vremena da se dijete pripremi za saslušanje, da stručna osoba pomaže djetetu da se pripremi
- obezbijediti da dijete učestvuje u krivičnom postupku koliko je neophodno; da se poziva na sud samo koliko je neophodno

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Kako?

- zakazivati saslušanje u vrijeme koje je primjereno djetetu
- obezbijediti da se dijete ne sretne sa osumnjičenim licem
- dati informacije o ishodu postupka, da li se osumnjičeno lice nalazi na slobodi, gdje dijete može da dobije dodatnu pomoć
- dati djetetu slobodu da pita i odluči da li, kako, koliko želi da učestvuje u krivičnom postupku

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Nikako!

- odlagati saslušanje, izuzev ukoliko dijete nije sposobno za svjedočenje (narušena psihička stabilnost, dijete u teškom psihičkom stanju); odlaganje čini da sjećanje blijedi, da na sjećanje utiču drugi; ispitivanje odmah nakon zlostavljanja smanjuje sekundarnu viktimizaciju
- navoditi dijete na odgovor
- pitati dijete –zašto?, jer to imputira djetetu krivicu
- prekidati djetetov iskaz radi bilježenja zapisnika
- saslušavati dijete na način kako se saslušavaju odrasli, sa istom formalnošću, tehnikom, vještinama

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Nikako!

- saslušavati dijete „u prisustvu“ stručnog lica kojim se zadovoljava forma, a ne suština zaštite djeteta-„uz pomoć stručnog lica“
- da se dijete sretne sa predstavnikom centra za socijalni rad/drugom stručnom osobom neposredno prije saslušanja (nepoznata osoba koja se susreće sa djetetom i roditeljima, na hodniku, nekoliko minuta prije saslušanja)
- saslušavati dijete pred osumnjičenim ili pred roditeljem jer dijete pazi šta će da kaže (nelagoda, ugroženost), dovodi se u pitanje vjerodostojnost iskaza
- saslušavati dijete u formalnim uslovima: pred tužiocem, sudijom, advokatima i drugim licima koji su relevantni u krivičnom postupku i nalaze se u istom prostoru sa djetetom (neprijatnost, strah)
- saslušavati dijete više puta

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Broj saslušanja–svjedočenja djeteta žrtve

- Saslušanje–svjedočenje nije samo bilježenje iskaza pred državnim tužilaštvom i sudom
- Saslušanje–svjedočenje je svaki razgovor sa žrtvom o krivičnom djelu/doživljenoj povredi/traumatskom događaju:
 - kod lekara
 - pred policijskim službenicima
 - pred centrom za socijalni rad
 - pred službenicima škole
 - pred vještacima

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Broj saslušanja–svjedočenja djeteta žrtve

- opravdanost višekratnog ispitivanja pred bilo kojom institucijom:
 - više ljezerskih pregleda
 - uzimanja više izjava pred policijom
 - uzimanja više izjava pred tužilaštvom
 - više razgovora u centru za socijalni rad
 - više razgovora pred upravom škole
 - više razgovora pred vještacima

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Broj saslušanja–svjedočenja djeteta žrtve

- opravdanost višekratnog ispitivanja pred sudom:
 - da li je nužno ispitivanje djeteta žrtve na sudu ako je na suđenju prikazan audiovizuelni snimak ispitivanja djeteta žrtve
 - drugo/treće ispitivanje pred tužilaštvom/sudom:
 - ako stranke u prvom ispitivanju nisu mogle ostvariti svoja prava ili je to u interesu istrage ili djeteta
 - poželjno je da ispitivanje sprovodi ista osoba koja je ispitivala dijete prvi put

Saslušanje–svjedočenje djeteta

Broj saslušanja–svjedočenja djeteta žrtve

- ponavljano ispitivanje djeteta pred različitim institucijama, od strane različitih stručnjaka i neodgovarajuće, neprimjereno, nestručno ispitivanje, čini stresnim i traumatizirajućim učešće djeteta u krivičnom postupku
- medijsko izvještavanje o djeci žrtvama: dijete ponovo suočava sa svojim iskazom i povređujućim iskustvom (mediji koji prate sudske postupke, ali i roditelji i stručnjaci koji govore u medijima na način da krše prava djeteta na privatnost)
- pravo djeteta žrtve na advokata na teret budžetskih sredstava

Šta kažu djeca žrtve u/o krivičnom postupku

- Zašto moram ponovo da pričam kad sam već ispričao/la u policiji (zašto izjava pred policijom nije valjan dokaz pred sudom; ako nije valjan dokaz zašto sam išao/la tamo)
- Kako će meni pomoći to što svjedočim (biće mi još gore)
- Ne mogu sad da pričam, sve mi je ovo novo (dolazak u tužilaštvo), treba mi nekoliko dana da se naviknem
- Kad ćete me ostaviti na miru
- Da li je „on“ (učinilac krivičnog djela) tu
- Da li „on“ (učinilac krivičnog djela) zna da sam ja rekao šta je „on“ uradio

Šta kažu djeca žrtve u/o krivičnom postupku

- Da li će „on“ (učinilac krivičnog djela) znati šta sam ja rekao/la, kada ćete mu reći/pokazati snimak
- Da li će „on“ (učinilac krivičnog djela) vidjeti snimak (djetetovog iskaza), zašto, „on“ (učinilac krivičnog djela) će reći da nije to uradio, kome ćete vjerovati
- Da li ću ponovo morati da govorim (svjedočim)
- To si me već tri puta pitala, vidiš, imaš papir i olovku, što ne zapišeš
- Da li će „on“ (učinilac krivičnog djela) doći kući
- Ko će me zaštititi kad „on“ (učinilac krivičnog djela) dođe kući, izađe iz zatvora

Šta kažu djeca žrtve u/o krivičnom postupku

- Da li će „on“ (učinilac krivičnog djela) otići u zatvor, koliko će ostati u zatvoru
- Ko zna da ću govoriti šta se desilo
- Hoće li to što govorim biti u novinama
- Da li ćete taj CD staviti na jutjub
- Jeste vidjeli u novinama, rekla mi je komšinica, piše sve o meni, a rekli ste da nećete dati u novine
- Šta će biti sa mnom
- Stvarno ne moram da svjedočim, mogu da idem kući
- Možeš meni napraviti jedan CD, da nosim kući

Šta kažu djeca žrtve u/o krivičnom postupku

- Šta će sada uraditi tužilac (da li državni tužilac podiže optužnicu, odustaje od krivičnog gonjenja ili odbacuje krivičnu prijavu)
- Možete li mi reći zašto su gledali moj FB
- Zašto si zvala mog brata, gdje si odvela mog brata, hoću da ga vidim, pokaži mi brata, mislim da ćeš ga odvesti u dom
- Kad su me tamo pitali, vikali su na mene, pitali su šta je bilo još, a nije bilo ništa više, bilo me strah
- Da li će uopšte biti suđenje
- Da li ću ja imati advokata

Šta kažu djeca žrtve u/o krivičnom postupku

- Zvali su me na sud. Kad sam došao, rekli su da čekam, da će me zvati unutra ako bude trebalo. Nisu me zvali. Vidio sam tatu kad je izlazio, ruke su mu bile ovako preklopljene, sa lancem. Htio je da pobjegne pa su ga dva policajca držala sa svake strane. Tata je pogledao u mene sa tugom, a u mjaku sa mržnjom. Bilo mi je teško, plakao sam, boljela me glava, jako. Sanjao sam oca sa pištoljem, govorio je da će ubiti svakoga ko mi priđe.
- Šta se desilo drugoj djeci koja dođu kod tebe, lakše mi je kada znam da se to i drugima dešava, čitam o tome stalno na internetu
- Koliko ti imaš godina; koliko ti imaš djece
- Od dobijenih odgovora zavisi da li će dijete imati povjerenja u osobu koja ga ispituje, u državnog tužioca i u sam krivični postupak

Izvođenje dokaza putem saslušanja djeteta i zaštita od sekundarne viktimizacije

- Krivičnopravne odredbe kod pribavljanja dokaza saslušanjem djeteta žrtve:
 - Dijete nema doživljaj saslušanja ni sudnice/suđenja
 - Postupak se vodi na neformalan način:
 - sve je prilagođeno djetetu (razgovor, prostor, broj osoba oko djeteta)
 - odrasle osobe znaju šta rade
 - uz vođenje računa o procesnom položaju i pravima djeteta i osumnjičenog lica
 - Dijete se ispituje putem audiovizuelne tehnike odmah nakon prijavljivanja/traume
 - Obezbijediti djetetu medicinsku i psihoterapijsku pomoć

Izvođenje dokaza putem saslušanja djeteta i zaštita od sekundarne viktimizacije

- Model „jedan za sve“:
 - Jedno-audiovizuleno ispitivanje
 - Jedan ispitivač (socijalni radnik, specijalni pedagog, psiholog) u prostoriji sa djetetom, bez prisustva državnog tužioca i drugih stranaka u prostoriji u kojoj se nalazi dijete
 - Stručnost u vođenju strukturiranog razgovora i autentičnost ispitivača da pokaže sebe u profesionalnom odnosu, da vidi i uvaži dijete kao osobu, da preuzme punu odgovornost za uspostavljanje odnosa sa djetetom, obezbeđuje spontanost i autentičnost ponašanja djeteta, da na svoj način kaže svoj iskaz
 - u drugoj prostoriji su: državni tužilac, predstavnik centra za socijalni rad, zakonski zastupnik, branilac, osumnjičeno lice, zapisničar, tehničar

Statistika za 2016. godinu

Podaci Stručne službe za 2016.

U postupcima koji se tiču zaštite djece oštećenih krivičnim djelom i djece svjedoka državni tužioci su, shodno članu 46 i 92 ZOPPMUKP, zatražili učešće Stručne službe, u 2016. godini:

- Za 26 djece (dijete je osoba koja nije navršila 18 godina):
 - 4 osnovna državna tužilaštva, u 22 krivična predmeta i
 - Više državno tužilaštvo u Podgorici, u 1 predmetu
- Nalaz Stručne službe podjednako je tražen za djevojčice (14) i za dječake (12), a raspon uzrasta djece je bio od 6 do 17 godina

Statistika za 2016. godinu

Podaci Stručne službe za 2016.

- Vrsta krivičnog djela izvršenog na štetu djeteta
 - Nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici, čl.220
 - Oduzimanje maloljetnog lica, čl.217
 - Nedoovoljene polne radnje, čl.208
 - Teška tjelesna povreda, čl.151
 - Teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, čl.348
 - Obljuba s djetetom, čl.206
 - Protivpravno lišenje slobode, čl. 162
 - Zlostavljanje, čl.166a
 - Nasilničko ponašanje, čl. 399
 - Teška krađa, čl.240
 - Razbojnička krađa, čl.241
 - Ugrožavanje javnog saobraćaja, čl.339

Statistika za 2016. godinu

Podaci Stručne službe za 2016.

Audiovizuelno snimanje djece primjereno potrebama i pravima djeteta:

- Počelo se obavljati, na inicijativu Stručne službe, u ODT Podgorica počevši od maja 2016. godine (iako je ZOPPMUKP u primjeni od septembra 2012.)
- ODT Podgorica: dvije tehnički povezane prostorije za snimanje djece (bez čekaonice za djecu) - obavljeno prvo audiovizuelno snimanje razgovora sa djecom, uz podršku i pomoć Stručne službe, a ukupno:
 - 8 djece u postupku pred Osnovnim državnim tužilaštvom u Podgorici
 - 1 dijete u postupku pred Višim državnim tužilaštvom u Podgorici
 - raspon godina od 7 do 15

Statistika za 2016. godinu

Podaci Vrhovnog državnog tužilaštva o postupcima za zaštitu prava djeteta, za 2016.

Za zaštitu prava djece od nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i svih oblika iskorišćavanja u 2016. godini ukupno formirano 353 predmeta:

- U osnovnim državnim tužilaštvima
 - Najviše u Podgorici (77)
 - Najmanje u Plavu (8)
- U višim državnim tužilaštvima
 - U Podgorici (4)
 - U Bijelom Polju nije bio ni jedan takav postupak

Statistika za 2016. godinu

Podaci Vrhovnog državnog tužilaštva o postupcima za zaštitu prava djeteta, za 2016.

U navedenih 353 predmeta:

- broj punoljetnih učinioca krivičnih djela na štetu djece je 323
- broj maloljetnih učinioca krivičnih djela na štetu djece je 42
- broj djece žrtava-oštećene djece je 435
- broj djece svjedoka u krivičnim djelima izvršenih na štetu djeteta je 32

Broj djece koja su saslušana putem audiovizuelne tehnike za odrasle je 29.

Statistika za 2016. godinu

Podaci Vrhovnog državnog tužilaštva o postupcima za zaštitu prava djeteta, za 2016.

29 djece saslušano putem audiovizuelne tehnike za odrasle, u vezi sljedećih krivičnih djela učinjenih na štetu djece:

- teška tjelesna povreda, čl. 151
- laka tjelesna povreda, čl. 152
- zlostavljanje, čl. 166a
- ugrožavanje sigurnosti, čl. 168
- obljuba s djetetom, čl. 206
- nedozvoljene polne radnje, čl. 208
- oduzimanje maloljetnog lica , čl. 217
- zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica , čl. 219
- nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, čl. 220
- ugrožavanje javnog saobraćaja, čl. 339
- teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja čl. 348 KZCG

Društveni stavovi

Stavovi o djeci

- Kako vidimo i čujemo djecu
- Kako postupamo prema djeci
- Kako naši stavovi utiču na primjenu krivičnopravnih odredbi prema djeci i prilagođavanje krivičnog postupka potrebama i pravima djece žrtava
- Dječija ljudska prava pripadaju svoj djeci
- Da li i djecu žrtve, stariju od 14 godina, vidimo u krivičnom postupku kao djecu i postupamo prema njima kao prema djeci

Društveni stavovi

Stavovi o službama za djecu

- Kako vidimo i čujemo službe za podršku i pomoć djeci
- Stručna služba u crnogorskom pravosuđu, 2012/2013
- Prvi stručnjak iz socijalno pedagoške oblasti u hrvatskom pravosuđu, 1978.

Svođenje računa

- Nacionalni plan akcije za djecu, 2013-2017
- Komitet UN za prava djeteta
- Pristupanje Evropskoj uniji, Poglavlje 23

Preporučena literatura

Janet Fitch, “Beli oleandar”

Kako je dijete bez adekvatnog roditeljskog staranja (ne)zaštićeno kroz sistem zaštite:

“Socijalni radnici su se smenjivali, ali svi su bili isti.”

Umjesto zaključka

“Murphyjev zakon”, Arthur Bloch

Rimsko pravilo: “Onaj koji kaže da se nešto ne može uraditi, nikada ne treba da ometa onog koji to već radi.”

DANI DRŽAVNIH TUŽILACA CRNE GORE

SASLUŠANJE DJETETA ŽRTVE/SVJEDOKA KRIVIČNOG DJELA

01. novembar 2017.

Dijana Popović-Gavranović, načelnica Stručne službe, socijalna radnica